

Brussel, 6.6.2019
COM(2019) 273 final

2019/0135 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 83e zitting van de plenaire vergadering van de Groep van staten tegen corruptie (Greco) met betrekking tot de deelname van de Europese Unie als waarnemer aan de Greco

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel heeft betrekking op het besluit tot vaststelling van het standpunt dat namens de Europese Unie in de Groep van staten tegen corruptie van de Raad van Europa (Greco) moet worden ingenomen in verband met de voorgenomen vaststelling van een besluit betreffende de waarnemersstatus van de Europese Unie.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

De Greco werd in 1999 door de Raad van Europa opgericht om toezicht te houden op de naleving door de staten van de anticorruptienormen die zijn vastgelegd in het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie en het Burgerrechtelijk Verdrag inzake corruptie. De groep heeft als doel de capaciteiten van haar leden om corruptie te bestrijden, te verbeteren door toezicht te houden op hun naleving van de normen van de Raad van Europa voor corruptiebestrijding door middel van een dynamisch proces van wederzijdse evaluatie en groepsdruk. Door middel van een evaluatiesysteem helpt de groep bij het vaststellen van tekortkomingen in het nationale corruptiebestrijdingsbeleid, zodat de noodzakelijke wetgevende, institutionele en praktische hervormingen kunnen worden doorgevoerd.

De Greco heeft momenteel 49 gewone leden¹ en 10 waarnemers².

Bij de samenwerking tussen de Europese Unie en de Raad van Europa heeft de deelname van de EU aan de Greco prioriteit gehad. De EU heeft weliswaar met de Raad van Europa samengewerkt op basis van een in 2007 overeengekomen memorandum van overeenstemming³, maar de Greco is een van de weinige organen van de Raad van Europa waarmee de EU geen specifiek rechtskader voor samenwerking heeft. De EU is niet aanwezig op vergaderingen van de Greco en daardoor zijn er zeer weinig mogelijkheden om met de Greco en haar leden van gedachten te wisselen en samen te werken inzake aangelegenheden van gemeenschappelijk belang op het gebied van de rechtsstaat en de strijd tegen corruptie.

In 2011 heeft de Commissie de belangrijkste doelstellingen van een versterkte samenwerking tussen de EU en de Greco gedefinieerd en onderzocht hoe de EU kon deelnemen aan de werkzaamheden van de Greco en welke voordelen dat zou opleveren⁴. Vervolgens heeft zij in

¹ Albanië, Andorra, Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, België, Bosnië en Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Griekenland, Hongarije, IJsland, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Moldavië, Monaco, Montenegro, Nederland, Noord-Macedonië, Noorwegen, Oekraïne, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, San Marino, Servië, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Turkije, Zweden, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika.

² Vier organen van de Raad van Europa, namelijk de Parlementaire Vergadering, het Europees Comité voor justitiële samenwerking (CDCJ), het Europees Comité voor de strafrechtelijke vraagstukken (CDPC) en de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa (CEB); de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO); de Verenigde Naties, vertegenwoordigd door het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC), het Bureau voor democratische instellingen en mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Internationale Academie voor corruptiebestrijding (IACA); het Internationaal Instituut voor democratie en verkiezingsondersteuning (IDEA) en de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS).

³ CM(2007)74, aangenomen op 10 mei 2007 door het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

⁴ COM(2011) 307 final.

2012 in een mededeling⁵ een tweefasenaanpak voor de toetreding van de EU tot de Greco uiteengezet, waarbij er in een eerste fase sprake is van een status van *volwaardig deelnemer*⁶ en in een tweede fase van een status van *volledig lidmaatschap*.

Het Europees Parlement heeft zijn voortdurende steun uitgesproken voor de deelname van de EU aan de Greco via talrijke verslagen en resoluties, zoals de resolutie van 2016 over de bestrijding van corruptie en de follow-up van de resolutie van 2015 over georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen, en ook in een debat in de plenaire vergadering in 2018.

Op 20 maart 2019 heeft de uitvoerend directeur van de Greco een brief gestuurd naar het voorzitterschap van de Raad, waarin hij voorstelt dat de EU *waarnemer* zou worden in de Greco. De *status van waarnemer* zou de EU in staat stellen deel te nemen aan vergaderingen van de Greco en toegang te hebben tot alle besproken documenten. Als waarnemer zou de EU geen stemrecht hebben, niet aan evaluatie zijn onderworpen en geen formeel standpunt innemen in evaluatieprocessen, noch deelnemen aan evaluatiemissies. Van waarnemers wordt geen financiële bijdrage gevraagd. Er zij op gewezen dat de regels voor elke waarnemer dezelfde zijn.

Krachtens artikel 220 VWEU brengt de Unie iedere dienstige samenwerking tot stand met de organen en de gespecialiseerde organisaties van de Verenigde Naties, de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. De hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie zijn belast met de uitvoering van het bepaalde in dit artikel. De Commissie heeft het Europees Parlement en de Raad officieel in kennis gesteld van haar voornemen om in de Greco de status van waarnemer te verkrijgen voor de Europese Unie. Op zijn bijeenkomst van 6 juni 2019 heeft de Raad zijn steun uitgesproken voor de deelname aan de Greco van de Unie als waarnemer.

Op 6 juni 2019 heeft de Commissie bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa het verzoek van de EU ingediend om waarnemer te worden⁷.

Dat de EU nu waarnemer wenst te worden bij de Greco, sluit andere mogelijke vormen van participatie in de toekomst niet uit, met inbegrip van volwaardig lidmaatschap.

De plenaire vergadering van de Greco zal het verzoek van de EU waarschijnlijk behandelen tijdens haar bijeenkomst van 17-21 juni 2019. Zij neemt daarover een besluit met eenparigheid van stemmen. Indien in de plenaire vergadering geen eenparigheid van stemmen wordt bereikt, kan de kwestie worden voorgelegd aan het Comité van Ministers, dat met een meerderheid van twee derde van alle vertegenwoordigers besluit. Alle lidstaten van de EU zijn lid van de Greco en zullen deelnemen aan de besluitvorming over het toekennen van de waarnemersstatus in de Greco aan de EU.

De lidstaten zijn overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking verplicht het verzoek te steunen. De Commissie heeft niettemin besloten om in dit geval een voorstel op grond van

⁵ COM(2012) 604 final.

⁶ De status van volwaardig deelnemer zou impliceren dat de Europese Unie niet zou worden onderworpen aan de wederzijdse evaluatie, geen stemrecht zou hebben en evenmin zou kunnen worden vertegenwoordigd in het Bureau van de Greco; er was ook voorzien in een zekere betrokkenheid van de EU bij het evaluatiesysteem.

⁷ Volgens de procedure van de Raad van Europa kan aan een organisatie de status van waarnemer in de Greco worden toegekend, nadat bij brief een verzoek daartoe aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa wordt gericht. Zie met name Statutaire resolutie nr. (93) 28 van de Raad van Europa.

artikel 218, lid 9, VWEU in te dienen. Dit zal er met nog meer zekerheid voor zorgen dat de lidstaten van de EU met één stem spreken ten gunste van de toekenning van de waarnemersstatus aan de EU tijdens de plenaire vergadering van de Greco en, indien nodig, tijdens de daaropvolgende vergadering van het Comité van Ministers.

3. RECHTSGRONDSLAG

De Greco heeft als voornaamste doel de capaciteiten van haar leden om corruptie te bestrijden, te verbeteren. De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 83 VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 83e zitting van de plenaire vergadering van de Groep van staten tegen corruptie (Greco) met betrekking tot de deelname van de Europese Unie als waarnemer aan de Greco

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 83, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Statutaire resolutie nr. (93) 28 van de Raad van Europa voorziet in de mogelijkheid voor derde staten en internationale organisaties om waarnemers te worden bij partiële en uitgebreide overeenkomsten, zoals de overeenkomst tot oprichting van de Greco.
- (2) Op 6 juni 2019 heeft de Commissie bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa een verzoek ingediend om de Unie de status van waarnemer bij de Greco te verlenen.
- (3) De deelname van de Europese Unie aan de Greco als waarnemer doet geen afbreuk aan haar mogelijke toekomstige deelname aan de Greco als volwaardig lid.
- (4) Alle lidstaten van de Europese Unie zijn lid van de Greco.
- (5) Verwacht wordt dat de plenaire vergadering van de Greco op zijn 83e zitting (Straatsburg, 17-21 juni 2019) een besluit zal nemen over de waarnemersstatus van de Europese Unie.
- (6) Als dat besluit niet wordt genomen tijdens de 83e zitting van de plenaire vergadering van de Greco van 17 tot en met 21 juni 2019 of op de daaropvolgende zitting van de plenaire vergadering van de Greco, moeten de lidstaten van de Europese Unie de doorverwijzing van de kwestie naar het Comité van Ministers steunen, waar zij de toekenning van de waarnemersstatus bij de Greco aan de EU moeten steunen.
- (7) Het is derhalve passend het standpunt vast te stellen dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen met betrekking tot de vaststelling van het besluit betreffende de waarnemersstatus van de Europese Unie.
- (8) Dit besluit doet geen afbreuk aan het beginsel van loyale samenwerking en de reeds voor alle lidstaten geldende verplichting om het verzoek van de EU om de waarnemersstatus te ondersteunen.
- (9) [Overeenkomstig artikel 3 van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, hebben die lidstaten te kennen gegeven dat zij aan de vaststelling en toepassing van dit besluit wensen deel te nemen,]

- (10) [Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, nemen het Verenigd Koninkrijk en Ierland niet deel aan de vaststelling en toepassing van dit besluit en is dit niet bindend voor, noch van toepassing op die lidstaten,]
- (11) [Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van dit besluit en is dit niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,]

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 83e zitting van de plenaire vergadering van de Groep van staten tegen corruptie (Greco) van 17 tot en met 21 juni 2019, of, indien nodig, op de daaropvolgende zitting van de plenaire vergadering, luidt:

de lidstaten van de Europese Unie steunen de vaststelling van het besluit inzake de toetreding van de Europese Unie als waarnemer tot de Greco.

Als het besluit niet wordt genomen tijdens de 83e zitting van de plenaire vergadering van de Greco van 17 tot en met 21 juni 2019 of op de daaropvolgende zitting van de plenaire vergadering van de Greco, steunen de lidstaten van de Europese Unie de doorverwijzing van de kwestie naar het Comité van Ministers, waar zij de toekenning van de waarnemersstatus bij de Greco aan de EU steunen.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*